

Trst, 7. januarja 1926. Uredništvo: ul. ...
Avtorski ...
Za ...
— Telefon uredništva in uprave 11-57.

Madžarski falsifikatorski škandal in njega pouk

Spričo vesti, ki prihajajo in se od ure do ure množijo ter se stopnjujejo po senzacionalnosti, je človeku kakor da stoji na robu globokega temnega propada, iz katerega puhti neznosen smrad. Je to škandal nenavadne visokine in globine. Vidni vnani znaki te škandalne afeze so:

Na Holandskem so aretirali odlične osebe iz madžarske družbe, ker so hoteli vnovčiti ponarejene francoske novčanice visokih zneskov. Potvorbe so se izvršile v madžarskem vojnem geografskem zavodu. V afero so zapleteni visoki državni funkcionarji in osebe iz takozvanih najodličnejših krogov madžarske družbe. Vojni minister grof Karol Czaky je pobegnil, načelnik deželne policije je odkuril iz dežele v temni noči. Razni državni funkcionarji in druge doslej veljavne osebe so pod stalnim nadzorom in jim visi nad glavo Damoklejev meč bližnje aretacije. Najvidnejši in najpomembnejši znak vse neizmerneosti te falsifikatorske afeze je aretacija princa Ludovika Windischgraetza. Treba je namreč vedeti, kdo in kaj je bil ta princ v javnem življenju Madžarske. Neizmerno bogat član madžarske visoke aristokracije z nje odločilnim vplivom na politično življenje v deželi. Moč tega človeka pa je posegala tudi na poprišče politike dunajskega dvora in pokojni monarhi. Princ Windischgratz je bil svetovalec pokojnega cesarja Franca Josipa. Beseda njegova je bila sodočelna pri imenovanju in rušenju ministrstev, ne le madžarskih, ampak tudi avstrijskih. Windischgratz je, torej spadal med najvišje med visokimi.

In ta človek sedi sedaj pod ključem kot glavni zločinski družbe, ki je zagrešila zločin, za katerega določajo kazenski zakoni vseh držav najhujše kazni: ponarejanja denarja! Pod težo dokazov, ki so se nagromadili nad njegovo glavo, je namreč princ Windischgratz priznal, da je on finančni tisto falsifikatorsko podjetje, da se je torej zločin vršil ne le z njegovim znanjem, ampak tudi po njegovem nalogu.

Najusodnejši znak veličine tega škandala pa je dejstvo, da je policija vlade grofa Bethlena poizkušala na vse načine, da bi to afero potlačila, da bi se škandal izgubil v pesku. Ti poizkusi so znak slabe vesti vlade. Tako stojimo pred nezalostnim dejstvom, da je državna vlada hotela rešiti zločince, dasi so zagrešili zločin, ki ga državni zakon najstrožje kaznuje. V tem slučaju pa ni zločin nič manjši zato, ker je hotel za milijone oškodovati tujo državo in izpodkopavati nje finančno stanje. Še huje je, ker povzroča ugledu lastne države težko popravljivo škodo. To dejstvo se izraža v zgražanju vse evropske javnosti nad tako moralno propalostjo tja do najvišjih vrhov madžarske družbe in državne uprave.

Sedaj seveda, ko ni več izhoda iz te mlakuže, ko se škandal ne da več potajevati in se ne more več zapirati pot vsej žalostni in pretresljivi resnici — sedaj je začela Bethlenova vlada s svojo «energično akcijo». Sedaj izjavlja, da mora vsa žalostna resnica na dan. Izjavlja, da hoče izročiti roki pravice vse krivce brez vsakega ozira na osebo, stan in nje službeni ali socialni položaj. Ko so kože splavale po vodi, je lahko izjavljati: ni mi mari za te kože, saj so bile slabe in — gnile! Zato tudi ne bo nikdo verjel zatrdilo vladnih glasil, češ da so se stroge vladne odredbe izdale povsem neodvisno od francoskih detektivov, ki so bili prišli v Budimpešto, da bi izsledili izvor zločina. Vsak razsoden človek je marveč uverjen, da madžarska policija ne bi bila «mogla» ugotoviti krivcev in pomagati pravici do zadoščenja, če bi ji ne bila holandska in francoska policija za petami. Da ni bilo tega, knez Windischgratz ne bi sedel pod ključem. Pod morajo, ne pa po čutu svoje dolžnosti, vesti in odgovornosti so madžarska oblastva začela s svojo «energično akcijo».

Sedaj seveda mora grof Bethlen, načelnik vlade, poskušati vse, da reši — sebi! V ta namen se je odločil celo za skrajne čine. Istega bivšega ministra Benickega, katerega je neusmiljeno vrgetl v ječo kot kakega zločince in ga dal obsoditi na drakoniko kaznen, ker je hotel podati dokaze, da je bil upravnik države Horty udeležen na barbarskem umorstvu dveh socialističnih novinarjev — isti Bethlen je, čim se falsifikatorska afera ni dala več potajevati, istega «zločince» Benickega — izpustil na svobodo! Očividno računajoč, da s tem uveri evropsko javnost o svoji pravičnosti in vestnosti. Tudi to naj bi bil čin za — rešitev.

Vladna glasila skušajo tudi predstavljati potvarjanje francoskih novčanice kot naveden zločin poedincev, storjen v osebnih sebičnih namene. Zato da se ne dotika političnega ugleda države, nje uprave in madžarske politične javnosti. Pa tudi to ne drži. Kajti krivci,

posebno pa njih finančni zalagatelj, princ Windischgratz, izpovedujejo, da so izvršili zločin v visoke «patriotične namene», ki naj bi bili: vzpostavitev monarhije Habsburgovcev.

Tu se le zadobiva ta madžarski škandal svojo veliko široko pomembnost za vnani svet, posebno pa za sosednje nasledstvene države. Kajti jasno je, da se vzpostavitev monarhije in povratek Habsburgovcev ne dala izvršiti brez novih krvavih zapletljev in brez nevarnosti za evropski mir. To dejstvo naglašava ves evropski tisk. «Prager Presse» meni na pr.: «Če bi bil to roparski pohod privilegiranih razredov, če hoče madžarsko ljudstvo dopustiti, da ga njegovi voditelji tako izmzgavajo, bi bilo to obžalovati s splošnega človeškega stališča, ali ostalo bi notranja stvar dežele. Splošnega evropskega pomena pa je, da tisti plemenitiški voditelji, in z njimi navedeni zločinci, hočejo s prišeparjenim denarjem ogroziti in motiti mir Evrope. Če je iz «patriotičnih razlogov» dovoljeno vsako zločinstvo, potem je Madžarska v očeh ostalega sveta postala okuževalno ognjišče in varstvo svojih interesov zaupoveduje vsem sosedom največje nezaupanje, največjo previdnost in odločnost v postopanju. Da obračuna s ponarejevalci denarja, tatovi in tistimi, ki jim dajejo potuho, je to stvar policije. Treba je pa zagrabiti tudi politične zaplečke. Ura je dvanajsta: doli s krinko!»

Pa tudi bivši ogrski minister Vaszyhny piše: «Bili so ljudje, ki so pod naslovom patriotičnega navdušenja izvajali tudi ponarejanje denarja. Dotični uradni osebi pa se ni mudilo, da bi falsifikatorja naznanila. Ali ni zadnji čas, da se ta moralna bolezen temeljito izrebi? Če je dovoljeno v patriotičnem navdušenju moriti in ponarejati francoske franko, potem se more tudi v patriotični vnemi krivo pričati. Integriteta Ogrske pa se ne more doseči z zločini, s pomočjo pustolovcev in tajnih družb, marveč z veliko javno skupnostjo, z delom, ki ne pozna nobene razredne razlike in ki žrtvuje življenje in kri za ves narod!»

K tem izjavam madžarskega državnika pripominja dunajske «Neue Freie Presse», da ta falsifikatorska afera daje pouk — in to je dobiček — da se ne sme nadaljevati s takimi potajevanja in polovičarstva. V tem smislu mora začeti nova doba. Vlada naj brez ozira na osebo postopa v interesu prosvetljenja in pravičnosti.

Mi pa pravimo, da je na tej aferi to dobro, da madžarski emisariji ne bodo mogli več na raznih mednarodnih sestankih krošnjati s tistim protovrtnim madžarskim viteštvom, madžarskim svobodoljubem, madžarsko moralno in pravičnostjo. Odslej bo vnani svet previdnejši napram takemu varanju, ker mu je ta afero odprla oči glede resnične moralne in politične konstitucije madžarske družbe.

Mussolini pri kralju

Poslednja navodila za pogreb kraljice Margherite — Maša — zadušnica v Bordigheri

RIM, 7. Danes predpolno se so zbrali ministri na Kvirinalu, da podpišejo nekatere dekrete. Vsi ministri so izrazili kralju globoko sožalje radi smrti Nj. Vel. kraljice matere. Ob 10.30 je prišel na Kvirinal ministriški predsednik ter se je razgovarjal z vladarjem nad 30 minut. Nato se je Mussolini povrnil v palačo Chigi, kjer sta ga pričakovala podtajnik Suardi in minister Federzoni. Na tem sestanku so bile določene poslednje podrobnosti za pogrebne svečanosti, ki se bodo vršile v ponedeljek.

Pogreb kraljice matere se bo vršil prihodnji ponedeljek na najbolj svečan način. V nedeljo dne 10. t. m. bodo poslali krsto iz Bordighere v Rim. Spremljali jo bodo le člani Savojske in Genovske hiše in dva že določena ministra. Mrtvaški vlak se bo ustavil nekaj časa na kolodvorih glavnih mest in bo vozil v počasnem tempu mimo ostalih postaj. V Rim bo dospel v ponedeljek, 11. t. m., ob 9. uri zjutraj. Mrtvaški spreved se bo pomikal s kolodvora Termini po ulici Nazionale, piazza Venezia, corso Umberto I., piazza della Minerva in Pantheon, kjer bodo pričakovale krsto Nj. Vel. kraljica Elena, princezine in gospe soproge inozemskih poslanikov. Svečane mrtvaške obrede bo izvršil v templju mons. Beccaria.

BORDIGHERA, 7. On. Dino Alfieri je včeraj po naročilu direktorija fašistovske stranke odredil za danes predpolno svečano mašo-zadušnico na trgu De Amicis. Že v zgodnjih jutranjih urah so pričele prihajati v Bordighero oblasti, fašisti, balilla, udruženja, zastopstva sindikatov in množice občinstva. Na trgu De Amicis so vršile častno službo dve četi 5 bersaljskega polka, dve četi 42 infanterijskega polka, oddelek alpskega bataljona Pieve di Teco, karabinerji v paradni uniformi in vojaški fašistovske milice. Maši-zadušnici so prisostvovali vsi pokrajinski župani, prefekturni komisariji, uradniki in občinstvo.

Po maši se je spreved pričel pomi-

kati v vilo, kjer leži pokojna kraljica mati. Obiskovalci, balilla in brezštevilna udruženja se poklonijo eden za drugim pred visoko pokojnico, položijo po en nagelj pred krsto ter poudarjajo na rimljanski način.

Točno ob 12. uri je dospel v Bordighero glavni poveljnik fašistovske milice general Gonzaga.

97.072.815/30 lir za dolarsko posojilo
RIM, 7. Za dolarsko posojilo, ki se je pričelo dne 18. novembra in zaključilo 1. decembra preteklega leta, je bilo glasom izkaza državna zakladnica prispevanih 97.072.815/30.

Novi člani Italijanske akademije
RIM, 7. Informatore della Stampa pravi, da bodo poleg drugih imenovani za člani Italijanske akademije tudi on. Luigi Luzzatti, on. Paolo Boselli, ki sta že člana akademije Lincei. On. Luzzatti je obenem član francoske akademije. Za člani Italijanske akademije bosta imenovana tudi sen. Corrado Ricci, sen. Giovanni Gentile, sedanji predsednik fašistovskega prosvetnega zavoda in Salvatore Di Giacomo.

Zatvoritev vatikanske misijonske razstave

RIM, 7. V nedeljo, 10. t. m., se bodo vršile svečane ceremonije za zatvoritev misijonske vatikanske razstave. Ob tej priliki bo papež podelil članom vodstva in komisiji vatikanske razstave in drugim ustanovam, ki so pripomogli k sijajnemu uspehu te razstave, zaslužno diplomu.

Ameriška finančna komisija za ratifikacijo dogovorov z Italijo

WASHINGTON, 7. Finančna komisija zbornice se je izrekla za ratifikacijo vseh dogovorov, ki so bili sklenjeni z Italijo v svrhu poravnave italijanskih vojnih dolgov. Nekateri govorniki so nastopili proti ratifikaciji dogovora z Italijo.

Centralna uprava in redukcija ministrstev

Dva zak. osnutka pred jugosl. naređeno skupščino — Nikola Pašić odpotoval v Monte Carlo

BEOGRAD, 7. (Izv.) Včeraj je bilo radi Pašićevega odhoda v Monte Carlo v vladnih krogih zelo živahno življenje. Ministriški predsednik Pašić je prišel že zgodaj zjutraj v svoj kabinet, kjer je reševal vladne posle. Dopoldne sta ga obiskala zunanji minister Ninčić in minister vr Trifunović. Popoldne je Pašić konferiral z načelnikom radikalnega kluba Ljubo Živkovićem v zadevah strankinega kluba.

Ob peti uri se je Pašić podal na dvor, kjer je ostal pri kralju nad eno uro ter mu obrazložil politično situacijo, ki jo je označil kot normalno. Ob poslovitvi je Pašić izrazil kralju in njegovi družini voščila za božične praznike.

Po Pašićevem povratku z dvora se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je v prvi vrsti razpravljalo o poslovanju vlade za časa odsotnosti ministrskega predsednika. Pašić je priporočil svojim tovarišem v vladi, da naj skrbijo za čimprejšnjo zaključitev razprave o proračunu in da pri tem pazijo na štednjo. Izrazil je tudi željo, da bi se se pred njegovim povratkom v Beograd izvršila razprava o zakonskem osnutku o centralni upravi. Čim bi se ta zakon sprejel v skupščini, bi se lahko reducirala nepotrebna ministrstva, tako da bi njih število padlo na 14. S tem bi bila v zvezi tudi nameravana rekonstrukcija vlade, katere bi se izvršila vspešno po sprejetjem zakona o centralni upravi.

Končno bi vlada po Pašićevem povratku prevedla izvršitev volitev v oblastne skupščine, katere bi se vršile v marcu ali v aprilu.

Nekoliko pred 8. uro je Pašić prekinil sejo ministrskega sveta, se poslovil od ministrov ter se podal na vlak.

Danes vlada v Beogradu radi pravoslavne Božiča popolno prazniško razpoloženje in v političnem življenju popolno tatišje. Le trgovska pogajanja z Anglijo so se redno nadaljevala.

Za časa Pašićeve odsotnosti bo vršil posle ministrskega predsednika najstarejši član vlade, minister Marko Gjurčić.

Konferenca za srednješolski zakon

BEOGRAD, 7. (Izv.) Po zgledu nedavne konference v Zagrebu, na kateri se je razpravljalo o načrtu novega univerzitetnega zakona, se bo vršila sredi tega meseca konferenca radi zakonskega načrta za srednje šole, kateri se sedaj snuje v ministrstvu prosvete. Na to konferenco bodo pozvani poleg oficijelnih zastopnikov tudi zastopniki obeh obstoječih proforsorskih društev v Jugoslaviji.

Reparski umor

ZAGREB, 7. Sinoči so neznan razbojnik ubili Adolfa Lumpla, državnega sekretstra na posvetu grofa Pongratza v Ivanjcu. Orožniki so razbojnikom na sledu.

Proglas bolgarskih emigrantov

Na njihova želja za povratek v domovino
BEOGRAD, 7. (Izv.) Bolgarski emigranti v Jugoslaviji so naslovili na bolgarski narod proglas, v katerem opisujejo borbe zemljoradniške stranke, ki da je podlegla reakciji bolgarske vlade. Obenem pa izražajo emigrantni željo, da bi se povrnil domov, ako se jim zagotovijo pogoji za osebno varstvo in za neovirano politično udejstvovanje. Proglas je podpisalo 50 zastopnikov bolgarskih emigrantov, ki so se nastanili v posameznih mestih Vojvodine.

Italijanski parnik „Audace“ se potopil v Dubrovniku

DUBROVNIK, 7. (Izv.) Nocoj se je zgodila v luki Gruž velika nesreča. Italijanski parnik „Audace“ se je s 1000 tonami cementa zasilal ob vodu v pristanišču. Zvečer je privozil parnik dubrovaške plovilne „Petka“ z vso paro v luko ter zadel pri tem v srednji del parnika „Audace“, ki se je takoj začel potapljati ter izginil v 12 minutah pod vodo. Tudi „Petka“ je bila v prednjem delu precej poškodovana. Človeških žrtve k sreči ni bilo.

Vzmemirljivo naraščanje vod
Sava nad 5 m nad normalo

BEOGRAD, 7. (Izv.) Radi dežja v zadnjih dneh se opaža naglo naraščanje Save in Donave. Donava je narasla danes pri Beogradu za 22 cm in je bila 6 cm nad normalo. Sava je dosegla pri Zemunu 633 m nad normalo. Vode še naraščajo.

Splošno ljudsko zavarovanje na čehoslovaškem

PRAGA, 6. Ministrstvo za socialno skrbstvo je izdelalo zakonski načrt o starostni preskrbi vseh onih oseb, katere so izzete od socialnega zavarovanja. Letna starostna preskrba znaša približno 500 Kč za osebo, če pa živita dve osebi, ki uživata starostno preskrbo skupaj, pa pride na osebo letno 300 Kč.

Pred izpremembami v avstrijski vladi?

DUNAJ, 7. Med strankami v Avstriji se vrše prehodna pogajanja za izpremembe, ki se imajo izvršiti v Ramekovi vladi. Ni še gotovo, če bo celokupna vlada podala ostavko, ali pa če se bo izvršila samo rekonstrukcija. Vsekakor pa se bo položaj še tekom prihodnjega tedna razjasnil.

Velika brezposelnost v Avstriji

DUNAJ, 7. Veliko preglavic dela avstrijski vladi vprašanje brezposelnosti. Število brezposelnih je namreč v drugi polovici decembra naraslo na približno 240.000, kar predstavlja 4% celokupnega avstrijskega prebivalstva. Samo na Dunaju je več kot 100 tisoč brezposelnih; število, ki do sedaj ni bilo še nikoli doseženo.

Statistika samomorov na Dunaju

DUNAJ, 7. V letu 1925. si je na Dunaju 2259 oseb vzelo življenje. Večina teh je segla po strupu; vendar pa zanimuje statistika tudi slučaj, da si je ženska končala življenje z gladovno stavko. Vzrok 527 samomorov je bil spor v družini; revščina je guala v smrt 334 oseb, nesrečna ljubezen 218 mladih ljudi, umorobnost pa 195. 79 oseb si je vzelo življenje radi neozdravljivih bolezni, 71 pa se jih je usmrtilo iz strahu pred aretacijo. Radi gospodarskih razmer in obubožanja si je končalo življenje 68 oseb. Vzroki 620 umorov pa niso znani.

Potres v Porenju

BERLIN, 7. V Kölnu, Düsseldorfu in po drugih krajih Porenja so zaznamo-

vali precej močne potresne sunke. V Kölnu se je neka hiša podrla. Domnava se, da je te potresne sunke pripisovati obnovitvi delovanja ognjenikov v pokrajini Eifel.

Tudi na Luksemburškem in v Liège so zaznamovali potresne sunke, ki so trajali tri sekunde. V nekaterih okrajih mesta Liège so prebivalci prestrašeni bežali na ulice.

Falsifikatorska afera na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 7. Listi javljajo, da je knez Windischgratz, kateri je zapleten v afero ponarejenih francoskih bankovcev, pred par meseci izjavil, da bo na svojem posestvu v Saraspataku pričel raziskavanja po rudah. S to pretvezo si je priskrbel iz inozemstva posebne stroje, odkril pa ni nobenega rudokopa. Kakor pišejo listi so mu stroji služili za ponarejanje denarja.

Za vlado velike koalicije v Nemčiji

BERLIN, 7. Tudi se bodo zopet vršila pogajanja za sestavo vlade. V krogih republikanskih strank žele, da se se zadnjikrat poizkusi sestaviti vlado velike koalicije. Upajo, da bo centrum znova potrdil svoj sklep, da vstopi le v vlado velike koalicije in ne podpira nobenega manjšinskega kabineta. Pričakujejo, da bo potem državni predsednik dal vodji demokratski stranke dr. Kochu še enkrat priliko, da poizkusi sestaviti kabinet velike koalicije, in da se bodo potem tudi socialni demokratje udali pritisku ostalih republikanskih strank in opustili svoje pomisleke proti vstopu v vlado. Nekateri socialno-demokratske osebnosti izjavljajo, da to ni izključeno. Vendar je treba omeniti, da so nekateri voditelji, kot Breitscheid, Hilferding, Landsberg proti temu, da stranka vstopi v koalicijsko vlado.

Mal vstaški napad v Mehiki

PARIZ, 7. Kakor poroča «Petit Parisien» iz Newyorka, je v Agua Caliente, Mehika, 60 mož broječa vstaška četa napadla garnizijo. V boju so padli 1 oficir in 3 vojak. Vendar so se morali vstaši umakniti, zapustivši 12 mrtvih. Vstaši so napadli garnizijo najbrže z namenom, da oproste tam zaprtega poprejšnjega guvernerja.

Pogajanja za zračno plovbo

PARIZ, 7. Včeraj so se na Quai d'Orsay spet pričela med zavezniki in nemškimi izvedenci pogajanja za ureditev pravilnika nemške zračne plovbe.

Parnik na morju zgorel

LONDON, 7. Iz Washingtona javljajo, da je nemški parnik «Beck» rešil mostvo ameriškega parnika, ki se je na morju užgal in zgorel.

Francoski poslanik v Washingtonu

PARIZ, 7. Henry Beranger, francoski poslanik v Washingtonu, je včeraj odpotoval v Ameriko.

Stotnik Canning odpotoval iz Pariza

PARIZ, 7. Stotnik Gardon Canning, zaupnik rífovskega poglavarja Abd-El-Krima, je danes odpotoval iz Pariza.

Predsednik kitajske republike podal ostavko

PARIZ, 7. Predsednik kitajske republike, Tuan-Ki-Jui, je potom okrožne brzojavke naznanil, da odloga svojo funkcijo. Krščanskemu generalu Feng-Yu-Siangu je poslal brzojavko, v kateri ga prosi, naj bi se ne umaknil iz javnega življenja in naj bi še ostal na Kitajskem, ker da je njegovo sodelovanje v oblasti neobhodno potrebno. Predvideva se, da bo general Feng ostal na Kitajskem.

DNEVNE VESTI

Zopet neosnovani očitek na račun slovenskega ljudstva

Kdo je opustošil planinsko koč Ruggero Timeus na Kaninu?

O priliki zadnjega opustošenja našega lista «Edinosti» je hotel «Popolo di Trieste» opravičiti opustoševalno razdraženost dotične skupine ljudi tudi kot neke vrste reakcijo napram dozevdnim činom divjstva, ki da jih je zagrešilo tiste dni slovensko ljudstvo napram italijanskemu narodu. Navajal je opustošenje planinske koče na Kaninu, kjer je bilo odnešeno precej inventarja. Ker se nahaja planinska koč «Ruggero Timeus» v bližini slovenskih vasi Zaga, Plužnje, Bovec itd. je hotel nekako reči, kot da bi prebivalci teh vasi okradli koč. Ker poznamo prav dobro značaj prebivalstva dotičnih krajev, značaj vzgojen po načinu severnih narodov, skrajno pazljiv na značaj in pa popolnoma tuj vsakemu načinu nezakonitega prisvajanja tuje lastnine, smo že takrat bili prav trdni uverjeni, da dotičnega dejanja niso izvršili naši ljudje iz dotičnih krajev. Nismo o tem pisali v našem listu, ker smo hoteli počakati izid preiskave in na podlagi ugotovitev šele uvrčiti očitek. Zato smo pazno sledili poteku in razjasnitvi čke zadeve.

Naš dopisnik se je pogovarjal o tej zadevi z nekim alpskim častnikom, znanim izvrstnim turistom, ki je hotel dognati, kdo so bili oni zlikovci. Tudi njega je prve

dni, pod vtisom pisanja «Popolo di Trieste» obhajale sumnje, da so opustošenje koč izvršili ljudje iz bovskega okraja. No, pa se je na lici mesta uveril o zmotnem svojem mišljenju. Spoznal je natančneje tamkajšnje naše ljudstvo ter na podlagi njihovega značaja sklepal, da niso oni izvršili očitanega čina dejanja. — V zvezi z drugimi prejšnjimi dogodki se je lahko ugotovilo, kje da se imajo iskati storilci. Že nekaj časa poprej je bila ravnotako opienjena planinska koč na oni strani Kanina v Nevečji in sled je takrat šla proti zapadu. Tudi sedaj o priliki opustošenja koč Ruggero Timeus je opazil njen čvar dan prej, da so se potikale okoli koč sumljive osebe iz onostranskih dolin stare videmske pokrajine. Sledovi ropa so tudi šli v doline tam na zapadni strani.

Sicer se pa gorenjim soskim prebivalcem to ne zdi nič čudno, ker so že stoletja sem take navade, da morajo skrbno paziti na svoje črede, da jim ne izgine kaka glava. Že stari S. Rutar je o tem v svoji zgodovini večkrat pisal. Pa celo v pergamentne arhive so spravili poročila o teh ropih. Sicer je pa to poglavlje, ki nima konca. Ravno zadnji mesec je zmanjkalo zagorskim pastirjem enkrat 40 in pred dobrim 10 dnevi zopet 12 ovc. Iskali so jih po vseh tržiških prav do Tolmeza pa jih niso mogli nikjer zaslediti. Tudi v vaseh gorenje kobarškega kota so se pojavljali zadržanja lada podobni slučaji. Zaradi tega za namujejo zadnje čase ljudje vse pasočo živino na ušesih, da jo morejo spoznati pri

njenem nezakonitem posestniku. Torej: naše ljudstvo je takoj potem, ko je bila opustošena neveljska koč, vedelo, da pride na vrsto koč (Ruggero Timeus) ter iz katerih krajev zapadnih dolin Kanina približno se bodo rekrutirali zlikovci. Je pač to dogodek za dotične kraje poznan že iz predvojnih ter povojnih časov.

Potem je ugotovil sam čuvar koč, odkod približno so bili storilci.

Napoved so i sami alpski častniki iz Tolmina in drugod, ki so hoteli priti stvari do dna, dognali popolno nedolžnost našega ljudstva v celi tej zadevi. Pa i samo italijansko planinsko društvo v Trstu in Gorici, katere last je koč, ve, odkod so zlikovci prišli ter da ni naše ljudstvo niti najmanj v tej zadevi krivo. Ker stalno vsled prirojene ljubaznosti do gora in turistične zasleditve poročila in čitamo revije italijanskih nemško-avstrijskih in bližnjih jugoslovanskih planinskih društev ter deloma tudi iz lastne izkušnje vemo, kako žal le prepogosto posebno v zimskem času vlomljajo bodisi neoliki navi — turisti bodisi poklicni tatovi v zapuščene planinske koč, onesnažujejo opremo, jo deloma odnašajo, in zapuščajo koč z znaki delnega opustošenja. — Vsako planinsko društvo ima letno več takih slučajev. Zato imajo v tem oziru vsa planinska društva silno stroge predpise, o obiskovanju planinskih koč v zimskem času. Posamezni izletni skupini prepovedajo ključ koč le pod nadzorstvom društvenega vodnika. Omenili smo te podobne pogoste slučaje plenitve planinskih koč v visokokulturnih deželah kot so Svica, gorenja Lombardija, Tirolsko, Gorenjsko i. t. d. ne da bi se morda hoteli opravičevati, ker sta bili koč na neveljskem prelazu in koč Ruggero Timeus oplenjeni, kajti udeleženo ni bilo pri teh dveh činih naše ljudstvo, ampak ker smo skoraj trdno prepričani, da se bodo ob vedno naraščajočem številu planinskih koč na ozemlju našega ljudstva v Italiji dogajale plenitve, onesnaževanja, ropi in drugi divjaški čini po teh kočah. Dogajali se bodo ti čini neizogibno, ker se morajo dogajati, kot se plenijo sredi Trsta in drugih mest v poletnem času vile, ko so njihovi gospodarji na letovisku. Vsaka zapuščena vrednota mami brezvestneže, da si jo prilastijo. Pri vseh planinskih društvih ti zimski ropi tvorijo stalno, žalostno pasivno postavko, ki le počasi pri naprednejših kot so Svica in južno Tirolsko izginja in se letno manjša.

— Ne more naše ljudstvo odgovorjati v bodoče niti zaradi svoje teritorialne lege. Koče cele Kaninske in Montazeve skupine so bile že pred vojno izpostavljene raznim plenitvam iz zapadnih dolin. Dvoje troje plemen se tam križa in ni prav, da bi naši ljudje nosili odgovornost radi drugih. Pa tudi koč ostalega našega ozemlja so vse tako blizu meje, da je nemogoče kriviti samo naše ljudstvo.

Desetletje pred svetom vojno so vzrasle prve planinske koč po naših tolimskih gorah in nikdar ni bilo kljub slučajem v drugih sosednjih deželah, čuti pri nas o kakem posebnem divjaškem opustošenju kakih planinskih koč. Sedaj so pa razni ljudje naseljeni po naših krajih, ozka je naša demovelnja in preblizu je na desno in levo tuj sosed, da bi mogli odgovorjati za vsak čin na našem ozemlju.

Hočemo in zahtevamo le to, da se kot po vseh drugih kulturnih deželah — in tudi pri nas, to je v naši deželi se apelira na tisoletno pravo kulturo — iščejo te osebi krivci in ti kaznujejo, ne pa da težki neosnovani očitki leté na celo ljudstvo. Sicer je pa doletela vse te očitke splošnega značaja na rovaš našega ljudstva čudna pravična usoda. Skrunjenje grobov na Krasu v zadevi Bon, krasni doodoci, vitojenska pokopališča in polno drugih ter sedaj plenitve kaninskih koč in vsi drugi očitki ter klevete — kama ste se razpršile? Puščice izstreljene na naš narod so padle nazaj na strele.

Danes imajo vse šole prosto

Ker obhaja Nj. Vel. kraljica Helena danes rojstni dan, imajo ljudske, srednje in trgovske šole prosto.

Smrt našega rojaka v Franciji

Iz Boulognyja v Franciji nam pišejo: Pretekli mesec smo v mestu Audun Le Tiche pokopali Josipa Florjaničiča, doma iz Grahovega ob Bači. Zaposlen je bil v tamkajšnjem rudniku, kjer ga je tudi zadela nesreča, katere gotovo ni pričakoval. Padel je nanj kos železne rude ter ga težko poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je po hudih mukah ter več operacijah podlegel zadoblenim poškodbam. Razen drugih se je vdeležilo pogreba zelo mnogo Slovencev. Iz bližnjih in oddaljenih krajev smo prihiteli njegovi znanci in prijatelji, da ga spremimo na njegovi poti, k večnemu počitku. Bil je značajan ter narodno zavedan fant in sploh v vsakem oziru na pravem mestu. Korajžno in veselo je odhajal v tujino. Gotovo si ni mislil, da ne bo več videl ljubljene domovine. Kruta smrt je mahnila po njem in mu prežgodaj pretresla nit mladega življenja.

Naj mu bo lahka tuja zemlja!

CANKARJEV «KRALJ NA BETAJNOVI»

V nedeljo 10. t. m. ob 20.30 uprizorji «Citelnica» pri Sv. Jakobu Cankarjevo silno dramo «Kralj na Betajnovi». Ta stvar spada med najboljša, kar jih premore naša oderska literatura. V njej se pretaka resnično življenje, v katerem diha občirna lestevica razpoloženj. In kako so slikane osebe v tej drami! Kako plastična je Cankarjeva osebnost, tega vsakega občaneza brez morale, ki ne pozna ovir, temveč stopa po truplih proti svojim nelepim ciljem! Pravo nasprotje temu je Maks, človek srca, omahljiv in nestalen. V boju teh dveh čutimo boj dobrega z zlim. — Dejanje se stopnjuje do silnih prizorov.

V naslovni vlogi nastopi g. Sila, v vlogi Maksa g. A. Sirok.

V ostalih večjih vlogah nastopijo se gg. Gvardjanc, Cesar, Primožič in Silova, Krečevica, Hervatinova in Stepančičeva. Igro režira g. Terčič.

Iz urada Pol. dr. «Edinost» v Trstu

I. Ferfolja - Vojskeca. Na negativen dekret ni prišel na računski dvor nikak priviz.

Anton Abram, Vrhpolje. Vam je vojna pokojnina priznana.

Tajništvo.

Društvene vesti

— M. D. Zarja — Rojan. Opozarjam vse člane na važen društveni sestanek, ki se vrši danes ob 20. uri zvečer v novih društvenih prostorih, Rojano Moreri 137.

Po tem sestanku sestanek nogometnega odseka. — Predsednik.

SPORT

Prosveta-Adria 3:2

Obširnejše poročilo o tej tekmi v nedeljo.

— S. D. Adria. Danes četrtni članski sestanek. Prisotnost vseh človevna.

Iz tržaškega življenja

Žalostni koraki obupanih. — Štirje samomorilni poskusi

V zadnjih dneh se je razpasla v našem mestu čudna bolezen, ki bi jo kronisti, ki vestno zasleduje njen razvoj, upravičeno lahko imenovali nalezljivo. Ta bolezen, ki sicer ni nova, je samomorilna manija. Ne mine skoro dan, da bi kdo ne »zbolel« na nji. Najbolj čudno pa je, da navadno napade v istem dnevu več oseb — znamenje, da je res nalezljiva.

Včeraj je ta grda bolezen zgrabila kar štiri osebe, tri ženske in enega moškega. Njena prva žrtev je bila 18-letna postržena Olga Lisjak, stanujoča v ulici Molino a vento št. 42. Okoli 10. ure se je deklara podala na neki travnik pri Sv. Ivanu-Timungano in tam v samotni izpila nekoliko jodove tinkture. Kmalu potem so jo našli mimoidoči ljudje in poklicali na lice mesta zdravniška rešilna postaja. Ta je podal deklari prvo pomoč, nato jo je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Kakor je Lisjakova sama izjavila, je storila obupni korak iz žalosti, ker jo je njen zaročenec zapustil. — Njeno stanje pa ni nevarno; okrevala bo — ako ne nastopijo kake komplikacije — v par dneh.

Iz podobnih vzrokov je včeraj sklenila dati za vedno slovo življenju 22-letna Franciska Gasperini, stanujoča v Kolonji in Monte št. 431. Sprla se je namreč s svojim ljubincem, 28-letnim Avgustom Cecchinijem, in to jo je tako potrla, da je okoli 13. ure skočila s pomola «Audace» v morje. Med številnimi osebami, ki so se ob tisti uri sprhajale na pomolu in so bile priča njenemu obupnemu koraku, je bil tudi neki pogumni mladenič, ki je brez pomišljanja skočil v hladne valove in rešil Gasperinjo iz mokrrega kraljestva rakov in rib. Zdravnik rešilne postaje, telefonično poklican na pomoč, je dal nato Gasperinevo prepeljati v mestno bolnišnico, kjer bo morala prebiti par dni v topli postelji. Hujšega menda ne bo.

Tudi 30-letna Karolina Armelin se je včeraj naveličala življenja. Z namenom, da se za vedno iznebi vsakdanjih križev in težav, je v svojem stanovanju izpila nekoliko - parfimiranega vinskega cveta. Dobila je potrebno pomoč od zdravniške rešilne postaje, ki jo je nato, ugotovivši da ni nikake nevarnosti za njeno zdravje, prepustil domači oskrbi.

Četrta žrtev samomorilne manije je bil včeraj 29-letni železniški zaviralec Dominik Simeone, stanujoč v ulici Pescheria št. 6. Okoli 14. ure se je zaprl v svojo sobo in zanesel nekoliko oglja v ročnem ognjišču, da bi se zadušil z ogljikovim dvokisom. — Ker pa smrt le ni hotela priti, je Simeone poleg tega izpil gotovo količino neke raztopljive sode. Toda ni mu bilo usojeno umreti. Čez nekaj časa so namreč domači prišli na sled njegovemu obupnemu početju. Poklicali so zdravniška rešilna postaja, ki je rešil mladeniča iz nevarnosti. Iz previdnosti je bil Simeone prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti kakih 8 dni. — Ni znano, zakaj je mladenič hotel končati z življenjem. Simeone sam ni vedel, oziroma ni hotel nič povedati o tem; rekel je le, da je razočaran nad življenjem.

TRAMVAJ SKOČIL S TIRA

Ena oseba ranjena

Včeraj zjutraj se je pripetila v bližini mestne planarne huda tramvajska nezgoda. Okoli osme ure je privozil navzdol po trici Broletto tramvajski voz št. 57 s priklopnim vozom, namenjen v Ske-denj. Ker je bila proga šele pred kratkim otvorena, ni cesta na tistem mestu še popolnoma popravljena; tozadevno delo je še v teku. Ko je tramvaj z normalno naglico privozil do ovinka pred mestno planarno, je radi zemlje in drobnega gramozja s katerim so bile deloma tračnice, nenadoma skočil s tira in treščil z veliko silo ob drevo. Pri tem se je drevo zlomilo, a je vendar zadržalo tramvaj, da ni dovel naprej in treščil v bližnji zid, kar bi lahko imelo tragične posledice. Med osebami, ki so se nahajale v dveh vozovih — k sreči jih ni bilo mnogo — je nastala velika panika; kdor ni trdno sedel, je radi močnega sunka telebnil na pod; zvenket razbitih strop je še povečal strah in zmele. Nezgoda ni ostala brez posledic. Ferfolja, stanujoč v ulici N. Ciproti št. 100, se je v hipu, predno je tramvaj skočil s tira, ravne pripravljat, da izstopi; radi nepričakovane sunka pa je zletel na cesto in pri tem padel tako nevarno, da si je zlomil desno nogo v stegnu ter zadobil številne druge poškodbe na raznih delih telesa.

Tudi neka gospodična se je pri padcu v tramvaju nekoliko opraskala, drugim potnikom pa se ni zgodilo nič hudega. Navzočni delavci so pomagali potnikom iz poškodovanih vozov in prenesli ponesrečenega Ferfoljo v obvezovalnico bližnje ladjedelnice, kamor je kmalu potem prihitel zdravnik rešilne postaje. Po prvi pomoči je bil Ferfolja prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti kakih 6 tednov.

Tramvajsko ravnateljstvo je odposlalo na mesto nezgode oddelke delavcev, ki so po enournem delu spravili tramvajsko vozovo zopet na tir, nakar so ju zavlekli v skladišče. Oba voza sta precej hudo poškodovana, a ne v bistvenih delih. Uvedena je bila preiskava, da se dožene, kdo je odgovoren za nesrečo. Zdi se pa, da pri tem ne pridejo v poštev tramvajski uslužbenci.

Žrtev avtomobila

Avto, ta moderna šiba božja večjih mest, tudi Tržačanom ne prizanaša. Včeraj zjutraj je v ulici Rossetti podrl 15-letnega

Pavla Košuta, stanujočega v ulici Tesa št. 47, in ga tako hudo zdelal, da so morali ubogega dečka prepeljati v mestno bolnišnico. Razen hudih prask po obrazu ima dečko tudi pretresene možgane.

Mož z revolvarjem in bombami

Predvčerajšnjim opoldne so policijski organi aretirali v neki gostilni v ulici Arcata bivšega župana v Fiumicellu v Furlaniji Petra Magrinija, katerega je policija že delj časa zasledovala. Pri aretaciji je imel Magrin pri sebi nabasan revolver, v majhnem kovčegu, ki ga je nosil s seboj, je pa hranil dve ročni bombi in okovan kij. Mož je bil tako dobro maskiran, da ga je bilo zelo težko spoznati. Meneč, da se je Magrin soudeležil roparskega umora strážnika Cattaruzze, so ga policijski organi spravili v sočujo s Zaccchellom. Toda ta ga ni spoznal. Kljub temu je bil Magrin pridržan v zaporu, predvsem ker ni vedel pojasniti, zakaj je bil tako po tolovajsko oborožen. Kakor znano, je bil Magrin svoj čas obdolžen roparskega umora gostilničarja Dreossija v Fiumicellu.

Iz tržaške pokrajine

POSTOJNA

Sedem dni potresa

Potres na novega leta dan je zmajal postojnska tla, da se še sedaj majajo. Od novega leta naprej se v Postojni našli nad 50 potresnih sunkov. V naslednjem podajamo podrobnejšo statistiko o teh sunkih.

Od 19. ure in 10 min. dne 1. januarja do 10. ure in 10 min. 2. januarja so zaznamovali 28 potresnih sunkov; 5 potresnih sunkov 3. januarja, 6 sunkov 4. jan., 5 sunkov dne 5. in 4 sunke dne 6. in v naslednji noči. Tudi včeraj zjutraj, ob 5.15, se je zemlja jako močno stresla. Pred tem sunkom je bilo slišati votlo podzemsko bobnenje.

Skoro vse hiše so poškodovane in mnogo je takih, ki se boje ostati v hiše precej, a človeških žrtev, k sreči, ni bilo.

V jami se je zrušil krasen stalagmit, ki je meril skoro 1 meter v premeru.

Upati je, da ne bo hujšega, vendar pa je prebivalstvo hudo prestrašeno in mnogo je takih, ki se boje ostati v hišah.

IZ SKOPEGA

Nameravana prireditve društva «Kras» v Kropem se vsled nepričakovanih zaprek ne bo vršila dne 10. t. m. kakor že javljeno, ampak enkrat pozneje. Cenjeno občinstvo bo pravočasno obveščeno v Edinosti.

Vesti z Gorškega

KRAS.

Kras tlači mizerija, ki ubija še vse druge pojave kulturnega življenja. Društva se gibljejo, vendar ne morejo s svojim delom doseči one moči, kot bi to morala. Gospodarsko smo slabi. Naši fantje si služijo kruh v Trzinu in Trstu in so zapuščeni. Pridelkov malo, saj smo si že od nekdaj služili kruh drugod. So vasi, ko oddide med tednom 100 ljudi iz vasi in se vrnejo v soboto, trudni in izmognjeni v svoje vasi in družine. Da bi se vrnili tudi v družina, ne moremo reči. Slišati je v teh vasi vseh ob nedeljah domačo slovensko pesem, pa te gane v srce, ko so glasovi tako zmešani in pa nimajo pravega namena, da bi razveselili sebe in okoličane, ampak s krivom utolažili hrepenenje po boljšem, po letih, ki so bila in jih več ni. Danes se mučijo naši ljudje na naši grudi z najtežjimi deli.

Poleg tega imamo še par lepih zastopnikov vladajoče stranke, ki so raztreseni po vaseh in ne delajo baš časti ne sebi ne stranki. Žalostno, da so to domačini, ki skušajo delati le zgago in radi katerih tripijo njih sovaščani.

Naš Kras! Kakšen je bil nekoč, kakšen je danes. Ni-li v naših udih še malo onega zdravja in moči, ki je bila nekdaj? Zdravje je v vas, le volje ni, le misli ni. Dajte, ustvarite si jo, svojjo krasno moč. Ustvarite si družstva, da bodo mejniki, da bodo sveta vam vsem. Denite raz sebe vse one puhle besede in poprimite se dela, kajti njiva čaka, nezorana in pusta. Začetek bo težek, a mora biti. Začetek nas bo plašil, a naj obrodí vaše delo lepe vspehe v družtvih in povsod.

Kras tlači mizerija. Ubija dušo in voljo. Ne pustite se ubiti. Stopite živo na noge in stojte ob strani sebi in domovom.

Slišajo se tožbe, da bo vse prodano in da pojdejo ljudje drugam, lepšim dnevom naproti. Ne! — Doma naj zasijejo lepši dnevi, na rodni kraški grudi. Saj je Vaša. Zato pa na delo. V družstva, b knjigam in časopisom, da se strnete v vrste in pregledate naš Kras.

BOLNICA ZA UMOLNE V GORICI

Ze ves čas po vojni je misel na obnovitve prejšnje umolnice v Gorici aktivna. Napravilo se je v tem smislu precej prošenj in potov, zlasti še potem ko provizorična bolnica v ulici Brigata Pavla ni in ni mogla odgovorjati vsem zahtevam, ki so se stavile v tem oziru. Vedno večje naraščanje bolnikov je nujno klicalo po obnovi prejšnjega zavoda.

PODLISTEK

E. PHILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa

Prevel France Magajna

«Torej, ako vam ugaja, bomo v ponedeljek zvečer tukaj obedovali,» je sugeriral Thew. «in pozneje pojdemo za eno uro v gledališče Alhambra. Dr. Gant in jaz sva bila tam prvi večer in predstava je bila nad vse krasna. Gospodična Beverley, ali smem upati na vašo navzočnost?»

«Veseli me bo,» je odgovorila. «Bojim se pa, da ne bomo dobili sedežev v Alhambri.»

«Zakaj ne?» je vprašal.

«V ponedeljek zvečer bo velika dobrodelna predstava tam,» mu je pojasnila. «Zdaj se v gledališču vršijo neprestane vaje, zato je zaprto. Vsi sedeži so že razprodani, lože bodo pa razprodane na javni dražbi na

V svoji zadnji seji je torej deželna administracija ugodila povojni zahtevi in sklenila zidati tak zavod na enem mestu, kjer je stal pred vojno, v Sempetrski ulici. Narčte je napravil domači arhitekt g. Barič, po katerih je razvidno, da bo zavod kar najmodernejše urejen. Čeravno bo stal na razvalinah prejšnje bolnice, bo vendar zidan čisto različno od nje. Poslopja za posamezne bolnike bodo medsebojno popolnoma ločena. Ravnotako bodo ločeni uradi od bolnice in v posebnem poslopju bo kuhinja in pralnica.

Bolnica bo imela svoj vrt, kjer bodo lahko delali mirnejši bolniki. Za trdovratnejše bo obzidan poseben prostor kot izprehajališče in za besne bodo kleti zidane v cementu.

Popolnoma ločeni od ostalih, s svojo upravo in kuhinjo bodo bolniki nalezljivih bolezni in besni.

Bolnim na pljučah bo dano solčno kopanje, za kar bosta postavljeni dve terasi: za mirnejše odprta, za ostale zaprta. Ta oddelek bo imel tudi Roentgenove žarke in ultravioleto. Mesto peči se postavi centralna kurjava. Poslopje bo opremljeno tudi s kopalnico.

Ravnotako bodo imeli svoje oddelke otroci, ki se delijo še medsebojno.

Skupno bo imel zavod prostora za 1000 bolnikov s 722 posteljami in vso mogočo notranjo opremo.

Skupni stroški so zaračunani na 12 milijonov lir, kar jamči, da je načrt g. Bariča upošteval vse moderne pridobitve, da bo zavod kar najpopolnejši in najboljši. In res je zgradba v načrtu jako elegantna in moderna.

Ce se bo začelo z delom še to leto, lahko upamo, da bo stala umolnica l. 1930. Toda ta nesrečni — če — 12 milijonov je lep »denar«.

IDRIJA

Na Silvestrov večer, zadnji dan preteklega leta, ki je bilo, reči moramo, za nas vsesok pasivno; saj je nam poleg slabe letine prineslo nebroj vremenskih in tudi drugih nesreč; smo Idrijčani na različne načine in z različnimi občutki pričakovali prihod Novega leta. Med zadnje važnejše dogodke preteklega leta lahko prištevamo asimilacijo in ureditev pokojnin pred dvema leti upokojenim rudniškim poduradnikom. Dasi je tudi ta uredba taka, da ne zadovoljuje vseh prizadetih, je vendar zaveda, ki se je vlekla — gotovo ne v zavedo prizadetih — skozi dve leti, končno rešena. Pa tudi asimilacija naših občinskih uslužbencev, ki so po svoji službeni pragmatiki po činu enaki državnim uradnikom in nameščencem, je bila rešena koncem preteklega leta. Tudi ta zadeva se je vlekla skozi dve leti. Kot zadnje dilo starega leta idrijskim rudarjem bi bilo omeniti še odredbo vodstva rudnika, s katero se povišujejo kazni za službene prestopke petkratno in to z motivacijo, da so sedaj prejemki rudarjev petkrat večji kakor so bili pred vojno, ko so bile odmerjene navedene kazni. Zadeva ni neupravičena; vendar menimo, da bi bilo bolj umestno to storiti še-le potem, ko bi se plače rudarjev, ki danes obstojajo večinoma iz različnih doklad, času in razmeram primerno uredile.

Med važnejše dogodke preteklega leta naj omenimo še otvoritev tukajšnje bolnišnice, ki bo imel res pravi pomen le tedaj, če bodo na razpolago tudi dobri zdravniki. Naši občinski predstojniki, ki bodo odločevali o podelitvi zdravniških mest, naj bi dobro premislili, da dobimo res zmožne in resne može na razpisana mesta; da ne bodo bolniki — kakor se je to v zadnjem času parkrat zgodilo — v kritičnih trenutkih kljub večkratnim pozivom brezupno čakali zdravniške pomoči.

Da smo lažje pričakovali novo leto, so razna društva v svojih društvenih prostorih pripravila Silvestrov večer; loma s plesom, deloma tudi brez plesa.

V veselo novoletno razpoloženje pa je že koj prvi dan kanila grenka kaplja pelina. Kakih 10 minut po 19 uri se je namreč začutilo votlo bobnenje, kateremu je sledil močan potresni sunk. Ki pa je trajal le nekaj sekund. Škode sicer ni napravil nobene, pač pa obilo

Poslane*)

Izdelovanje in razpečevanje kisa in octove kisline kakor tudi barvanega kisa je strogo prepovedano.

Kdor se hoče izogniti globi ravnokar izdane naredbe (do l. 2000) naj se obrne na tovarno kisa

Bruschina & Co.

†astnik Plesničar

ki izdeluje naraven in po zakonu dovoljen kis. (866)

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon vелеva.

strahu; kajti vsak, komu je še v spominu strašni potres od leta 1895, je v strahu pričakoval za prvim sunkom še hujšega. No hvala Bogu, strah je bil odveč, vendar pa je prvemu sledilo še veliko potresnih sunkov, ki so bili pa bolj neznačni. Čudno je, da je bil tak sunki že več dni skoro ob isti večerni uri.

Naj bi nam letošnje leto, kljub temu, da se ne napoveduje na najbolj razveseljiv način, vseeno prineslo lepše dneve!

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 7. jan. Amsterdam od 990.— do 1005.— Belgija od 112.— do 113.—; Paris 94.75 do 95.50; London od 120.25 do 120.55; New York od 24.75 do 24.90; Španija od 346.— do 356.—; Svica od 478.— do 482.—; Atene od 32.— do 33.—; Berlin od 590.— do 605.—; Bukarest od 11.50 do 12.—; Praga od 73.25 do 73.75; Ogrska od 0.0346 do 0.0350; Dunaj od —347 do —347; Zagreb od 43.9 do 44.25.

Renezijske obveznice 66.90.

VALUTE:

Trst, 7. januarja. Avstrijske krome od 0.0345 do 0.0352; dinarji od 43.50 do 44.—; dolarji od 24.75 do 24.85; novi po 20 frankov od 94.— do 95.— funt sterling od 1.50 do 1.50.25.

MALI OGLASI

BABICA, avtorizirana, diplomirana sprejema noseče, Adele Emerschitz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica) lastna vila, telefon 20-64 13

ZIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobivajo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 1654

PRSNIRUP, priporočljiv proti kroničnemu kašlu in bronhialnim afekcijam, se dobiva v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani št. 42. Sklenica za odrasle l. 7.50, za otroke l. 5. 29

STAVBNI tehnik, govori slovensko, italijansko in nemško, išče službe. Ponudbe pod «Tehnik» na upravnistvo. 29

SLUŽBINJA pridna, poštna, za hišna opravila in oskrbo dveh malih otroc, se sprejme z dobro plačo pri ugledni družini. Naslov pove upravnistvo. 24

MLADENIČ z znanjem slovenskega, hrvaškega in italijanskega jezika, trgovsko naobražen, z enoletno prakso, želi vstopiti kot praktikant pri kakem podjetju. Josip Trebec, Smijel, Sv. Peter na Krasu, poštnoležje. 14

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

Učite se
JEZIKOV 738
v
ŠOLI BERLITZ
SVETOVNI ZAVOD
ustanovljen l. 1878.
Praktičen način učenja
Praktična slovnica
Konverzacija
Trgovsko dopisovanje
Slovstvo
Zasebne lekcije in v skupinah.
Urad za prevajanje.
Od 2. do 9. januarja novi tečaj
Vpisovanje dnevno od 9 do 21.
Trst, Via Torre bianca št. 21

KRONE
po L. 2.10 komad
Zlato, briljant, platina, 28-kronske zlate komade
kupiše in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E
kun, zlatic,
lisic,
dihurjev, vider,
jazbecov, mačk va-
veric, krto, divjih
in domačih zajcev.

D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10
IL. nad